

شرح اصطلاحات طرح حفاظت از داده‌های شخصی

مجلس شورای اسلامی طرحی را با عنوان «حفاظت از داده‌های شخصی» در اختیار کارگروه رسانه و فضای مجاری مرکز تحقیقات اسلامی مجلس قرار داده است، تا مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد. متن ۲۵ صفحه‌ای این طرح حاوی اصطلاحاتی است که تعدادی از آنها در بخش اول طرح تعریف شده است، موارد دیگری از متن استخراج شده که ستاد توضیحاتی را ذیلاً برای آنها ارائه می‌نماید.

احراز صلاحیت حرفه‌ای:

فرایند ارزیابی و تأیید توانایی‌ها، مهارت‌ها و دانش‌های فرد یا نهاد برای انجام یک فعالیت یا حرفه خاص، بر اساس استانداردها و مقررات مربوطه.

استنادپذیری:

قابلیتی برای داده‌ها که بر اساس شواهد مستند، منابع معتبر یا داده‌های قابل اعتماد بتوان اصالت آنها را اثبات یا توجیه کرد.

اطلاعات طبقه‌بندی شده:

داده‌ها و اطلاعاتی که برای حفاظت از امنیت ملی، خصوصی یا تجاری باید بر اساس قوانین خاص، در سطوح مختلفی از دسترسی محدود شوند.

اعتبارپذیری:

میزان قابلیت اطمینان و صحت یک داده، سیستم یا منبع که نشان می‌دهد اطلاعات یا نتیجه‌ها به طور منطقی صحیح و قابل اعتماد هستند.

تعرفه خدمات:

قیمت یا هزینه معین و تعریف شده برای خدمات ارائه شده به مشتریان که معمولاً بر اساس اصول قانونی یا قراردادی تعیین می‌شود.

تعليق موقت:

توقف موقتی یا تعلیق یک فعالیت، قرارداد یا مجوز که به طور موقت قابلیت اجرایی خود را از دست می‌دهد، تا موضوعی مشخص حل و فصل گردد.

حقوق شهروندی:

مجموعه حقوقی که به شهروندان یک کشور تعلق دارد، از جمله حقوق سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی که

آن‌ها را در برابر دولت و سایر افراد محافظت می‌کند.

داده‌های ساختارمند:

داده‌هایی که در قالب و ساختار منظم و قابل پردازش (مانند جداول و پایگاه‌های داده) ذخیره و سازماندهی می‌شوند.

داده‌های ضروری:

داده‌هایی که برای انجام وظایف خاص، تحلیل یا تصمیم‌گیری ضروری هستند و در غیاب آنها عملکرد سیستم یا فرآیند مختل می‌شود.

داده‌های گمنام:

داده‌هایی که هویت یا اطلاعات شخصی مرتبط با فرد را حذف کرده‌اند و نمی‌توان آن‌ها را به طور مستقیم به شخص خاصی نسبت داد.

ذی‌نفع داده:

فرد یا سازمانی که به نوعی از داده‌ها بهره‌مند می‌شود یا در نتیجه استفاده از داده‌ها تأثیر می‌پذیرد.

رضایت صریح:

توافق یا اجازه‌ای که به صورت واضح، شفاف و غیرقابل تردید از فرد دریافت می‌شود، به‌ویژه در زمینه استفاده از داده‌های شخصی یا انجام یک عمل خاص.

رضایت ضمنی:

توافق یا اجازه‌ای که به طور غیرمستقیم یا از طریق رفتار و عمل فرد به دست می‌آید، بدون اینکه لزوماً اظهار نظر واضح یا کتبی در اختیار باشد.

رقابت‌پذیری:

توانایی یک فرد یا شرکت برای رقابت و موفقیت در بازار یا صنعت، به‌ویژه در برابر سایر رقبای، از طریق ارائه محصولات، خدمات یا ارزش‌های برتر.

رمزنگاری داده:

فرآیند تبدیل داده‌ها به فرمت رمزنگاری‌شده به‌طوری که تنها افراد مجاز بتوانند آن را بازخوانی و استفاده کنند، به منظور محافظت از اطلاعات در برابر دسترسی غیرمجاز.

رویه‌های عمومی:

قوانین، دستورالعمل‌ها یا روش‌های استاندارد که به‌طور عمومی قابل دسترسی و اجرا هستند و برای هدایت فعالیت‌ها یا فرآیندهای مختلف استفاده می‌شوند.

زائل کردن رضایت:

فرآیند یا عملی که منجر به لغو یا از بین بردن رضایت قبلی فرد در مورد یک موضوع خاص، به‌ویژه در زمینه استفاده از داده‌های شخصی یا خدمات می‌شود.

سامانه پردازشگر:

سیستم‌های نرم‌افزاری یا سخت‌افزاری که داده‌ها را دریافت، پردازش و تحلیل می‌کنند تا به خروجی‌های مورد نظر دست یابند.

سکو یا پلتفرم:

زیرساخت یا محیطی که خدمات، برنامه‌ها یا سیستم‌ها روی آن اجرا می‌شوند و به کاربران امکان تعامل، اشتراک‌گذاری یا انجام وظایف خاص را می‌دهد.

صلاحیت عمومی:

توانایی یا اعتبار یک فرد یا نهاد برای انجام فعالیت‌ها یا مسئولیت‌ها در سطح گسترده، به‌ویژه در زمینه‌های عمومی یا اجتماعی.

عدم اهلیت:

وضعیت یا شرایطی که فرد یا نهاد به دلایل قانونی یا توانایی‌های ناقص نمی‌تواند در فعالیت‌ها، تصمیم‌گیری‌ها یا مسئولیت‌های خاص شرکت کند.

قالب‌های رایج:

فرمت‌ها، استانداردها یا الگوهای شناخته‌شده و پرکاربرد برای ذخیره، پردازش یا تبادل اطلاعات که به‌طور وسیعی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

کسب و کار دیجیتال:

کسب و کارهایی که اساس فعالیت‌های اقتصادی خود را بر بستر فناوری اطلاعات، اینترنت یا پلتفرم‌های دیجیتال بنا می‌کنند و از ابزارهای آنلاین برای ارائه محصولات یا خدمات استفاده می‌کنند.

مشوق مالیاتی:

تسهیلات، تخفیفات یا مزایای مالیاتی که به افراد یا سازمان‌ها برای تشویق به انجام فعالیت‌های خاص، مانند: سرمایه‌گذاری، تولید یا حمایت از طرح‌های خاص اعطا می‌شود.

منشأ داده:

منبع یا مکان اصلی که داده‌ها از آنجا تولید، جمع‌آوری یا استخراج می‌شوند و به عنوان نقطه شروع برای پردازش یا تحلیل داده‌ها شناخته می‌شود.

موقعیت اجتماعی:

جایگاه یا وضعیت فرد در جامعه که ممکن است بر اساس معیارهایی همچون شغل، درآمد، تحصیلات یا نقش اجتماعی تعیین شود.

نسخه پشتیبان حفاظت‌شده:

کپی‌ای از داده‌ها یا اطلاعات مهم که به‌طور خاص برای حفظ امنیت و جلوگیری از نابودی و از دست رفتن آن‌ها در شرایط بحرانی، در مکانی ایمن ذخیره می‌شود.

هتک حیثیت:

عمل یا گفتاری که موجب آسیب به شهرت یا اعتبار فرد یا سازمان شود، به‌ویژه از طریق پخش اطلاعات نادرست یا افترا آمیز.

وحدت رویه:

پیروی از یک روش یا رویه مشترک و هماهنگ در انجام کارها و تصمیم‌گیری‌ها در سطح سازمانی یا قانونی، به‌منظور حفظ یکنواختی و یکپارچگی.

حکمرانی بر داده (Data Governance):

به مجموعه‌ای از اصول، سیاست‌ها، فرآیندها و ساختارهایی گفته می‌شود که برای مدیریت و کنترل داده‌ها در یک سازمان به‌کار می‌رود. هدف اصلی حکمرانی بر داده‌ها، تضمین استفاده صحیح، بهینه و قانونی از داده‌ها در سراسر سازمان است. حکمرانی بر داده‌ها به سازمان‌ها کمک می‌کند تا بتوانند داده‌های خود را به شکلی مؤثر و مسئولانه مدیریت کنند که نه تنها باعث بهبود تصمیم‌گیری و بهره‌وری می‌شود، بلکه اطمینان می‌دهد که داده‌ها مطابق با استانداردهای قانونی و اخلاقی مدیریت می‌شوند.

